اخبار کوتاه

رئیس کل بانک مرکزی خبر داد،
کاهش روند رشد نقدینگی

رئیس کل بانک مرکزی با اشاره به روند کاهش نقدینگی در کشور گفت: رشد نقدینگی در مهرماه ۴۲.۸ درصد، در آبان ماه ۴۲ درصد، در آذرماه ۴۱.۴ درصد و در دی ماه ۳۹.۸ درصد بوده است.

به گزارش پیام آشنا، علی صالح آبادی با حضور در برنامه تلویزیونی ثریا با بیان اینکه یکی از محورهای بسیار مهم در اصلاح نظام اقتصادی، اصلاح نظام بانکی است، گفت: برای اصلاح نظام بانکی باید ۴ رابطه را اصلاح کنیم که عبارت از رابطه دولت با بانک مرکزی، رابطه دولت با بانک‌ها، رابطه بانک مرکزی با بانک‌ها و رابطه بانک‌ها با مشتریان است.

صالح آبادی با تاکید بر اهمیت اصلاح رابطه دولت و بانک مرکزی تصریح کرد: از آنجا که بانک مرکزی بانکدار دولت محسوب می‌شود و ارزهای نفتی را خریداری کرده و معادل آن ریال چاپ می‌کند و در اختیار دولت قرار می‌دهد: یکی از ریشه‌های رشد پایه پولی و خلق نقدینگی افزایش خالص دارایی‌های خارجی بانک مرکزی است.

وی ادامه داد: این اقدام باعث رشد پایه پولی و خلق نقدینگی می‌شود که از ۵۶۰ هزار میلیارد تومان پایه پولی کشور، ۵۰۳ هزار میلیارد تومان به این موضوع برمی‌گردد.

رئیس شورای پول و اعتبار با بیان اینکه دولت و بانک مرکزی روابط دیگری نیز دارند، گفت: در ابتدای سال، بانک مرکزی بر اساس قانون بودجه تنخواه در اختیار دولت قرار می‌دهد که از همین محل دولت امسال ۵۵ هزار میلیارد تومان از بانک مرکزی استقراض کرده است که این هم منشأ افزایش پایه پولی و خلق نقدینگی به شمار می‌رود.

صالح‌آبادی یادآور شد: از طرف دیگر حساب‌های دولت و شرکت‌های دولتی نزد بانک مرکزی است که نحوه ورود و خروج پول به حساب‌ها رابطه دولت و بانک مرکزی را متأثر می کند و بنابراین با توجه به مطالب گفته شده اصلاح رابطه دولت با بانک مرکزی یکی از موارد مهم برای اصلاح نظام بانکی به شمار می‌رود.

امضای یادداشت تفاهم برای اتصال شبکه برق ایران و قطر

رئیس کمیسیون همکاری‌های مشترک اقتصادی ایران و قطر ضمن تشریح برنامه‌های سفر رئیس جمهوری به قطر، از تلاش برای امضای یاداشت تفاهم برای اتصال شبکه برق کشورمان با قطر خبرداد.

به گزارش پیام آشنا به نقل از پایگاه اطلاع‌رسانی وزارت نیرو، "علی‌اکبر محرابیان" گفت: سفر به دعوت رسمی امیر قطر انجام شده است و در زمینه روابط اقتصادی، ترانزیت، انرژی و غیره مذاکرات خوبی صورت گرفته است.

وی افزود: یادداشت تفاهم‌های بین دو کشور در زمینه برق، اتصال شبکه برق ایران به قطر، مبادلات کالا، سرمایه‌گذاری، توسعه روابط در زمینه مناطق آزاد و تجاری، حوزه‌های فرهنگی و گردشگری امضا می‌شود.

وزیر نیرو خاطرنشان کرد: آیت الله رئیسی ملاقاتی هم با ایرانی‌های فعال حوزه‌های اقتصادی مقیم کشور قطر خواهند داشت.

به گفته محرابیان، این سفر دارای اهمیت بسیار زیادی بوده و می‌تواند در توسعه روابط ایران و قطر تاثیر گذار باشد.

رئیس جمهوری و هیات همراه با دعوت رسمی امیر قطر برای دیدار از این کشور دیروز عازم دوحه شد.

۲۵۰ فروشگاه متخلف فروش سم شناسایی و پلمپ شد

مدیر کل دفتر آفتکش‌ها سازمان حفظ نباتات کشور از دومین مانور کنترل کیفیت آفتکش ها در سراسر کشور خبر داد و گفت: از ابتدای سال جاری تاکنون با نظارت حدود ۶ هزار اکیپ مشترک فنی و بازدید از ۳۰ هزار مورد فروشگاه سم فروشی، نزدیک‌به ۲۵۰ مورد متخلف شناسایی و پلمپ‌شد.

به گزارش پیام آشنا، «سید جواد نوروزیان» با بیان اینکه اکیپ‌های مشترک فنی بررسی و نظارت بر کیفیت سموم فروشگاه‌ها در کل کشور را انجام می دهند، افزود: این فروشگاه ها در فضای مجازی نیز رصد خواهند شد.

مدیر کل دفتر آفتکش ها سازمان حفظ نباتات کشور تصریح کرد: در صورت دریافت گزارش از استان‌ها یا افراد حقیقی و حقوقی در مورد عرضه سموم کشاورزی در فضای مجازی، موضوع را پیگیری‌می کنیم

نوروزیان هدف از اجرای مانور کنترل کیفیت سموم کشاورزی را نا امن کردن فضا برای فروش سموم غیرمجاز در کشور دانست و گفت: این نظارت‌ها بر فرایند فعالیت سم فروشی‌ها مستمر خواهد بود.

تبعات قیمت گذاری دستوری؛ تخم مرغ هم چندنرخی شد

در حالی که قیمت‌گذاری دستوری یکی از مهم‌ترین ابزارهای دولت برای تنظیم بازار کالاهای اساسی است اما این کار منجر به چندنرخی شدن کالاها از جمله تخم مرغ شده است.

به گزارش پیام آشنا به نقل از مهر، در حالی که قیمت‌گذاری دستوری یکی از مهم‌ترین ابزارهای دولت برای تنظیم بازار کالاهای اساسی است اما این کار منجر به چندنرخی شدن کالاها از جمله تخم مرغ شده است.

بر این اساس، معمولاً دولت‌ها برای مقابله با افزایش قیمت و تورم، اقدام به سرکوب قیمت‌ها و تعیین دستوری نرخ می‌کنند تا کالاها با قیمت پایین‌تر به دست مردم برسد با این حال طبق پیش‌بینی کارشناسان این اقدام نه تنها تاکنون به تثبیت قیمت کالاها کمکی نکرده بلکه خود به عاملی برای جهش تقاضا و التهاب بیشتر بازار، رانت و دلال بازی و خروج بازار از فرایند طبیعی خود تبدیل شده است.

در واقع همین قیمت گذاری دستوری کافیست تا شاهد دو نرخ در بازار باشیم، یک نرخ دولتی و دیگری نرخ بازار؛ از این همین نقطه است که درهای دلالی و رانت به سود عده‌ای فرصت طلب باز می‌شود که تاکنون مصادیق زیادی از این سوداگری را نیز در بازارهای مختلف شاهد بودیم. یکی از محصولاتی که چنین اتفاقی برای آن رخ داده، تخم مرغ است.

نرخ مصوب، برای تخم مرغ دولتی است؛ مغازه دارها هر چقدر دوست داشته باشند می‌فروشند!

بر این اساس آنچه شاهد هستیم ادامه روال قبل در دولت جدید است و همچنان شاهد قیمت گذاری دستوری و چند نرخی شدن محصولات در بازار هستیم که فروشندگان در خرده فروشی‌ها به بهانه محصول دولتی و محصول آزاد، هر قیمتی را که تمایل داشته باشند به مصرف کننده اعلام می کنند. نمونه بارز این اتفاق در بازار تخم مرغ رخ داده است.

در همین راستا چندی پیش قیمت هر شانه تخم مرغ تا شانه‌ای ۶۵ هزار تومان نیز رسید و دولت قیمت این محصول را در هر شانه ۴۳ هزار تومان اعلام کرد. اما در حال حاضر گزارشات میدانی مهر نشان می‌دهد قیمت تخم مرغ در مغازه‌های خرده فروشی سطح شهر از ۴۳ تا ۵۵ هزار تومان متفاوت است.

در این زمینه یکی از مغازه داران قیمت هر شانه تخم مرغ را ۴۹ هزار تومان و قیمت هر عدد از آن را ۱،۶۵۰ تومان عنوان کرد و درباره اینکه قیمت مصوب تخم مرغ ۴۳ هزار تومان است، گفت: ۴۳ هزار تومان قیمت تخم مرغ دولتی است.

یکی دیگر از فروشندگان نیز تخم مرغ را دانه‌ای ۱۷۰۰ تومان و شانه‌ای ۵۰ هزار تومان اعلام کرد و به خبرنگار مهر گفت: الان قیمت ثابتی برای تخم مرغ وجود ندارد و به هر مغازه‌ای که سر بزنی با یک نرخ مواجه می‌شوی اما اگر به دنبال تخم مرغ دولتی هستی به میادین میوه و تره‌بار مراجعه کن. البته باید در نظر داشته باشی که آنجا وقت زیاد گرفته می‌شود!

در این راستا ناصر نبی پور، رئیس هیأت مدیره اتحادیه مرغ تخم گذار استان تهران گفت: بر اساس اعلام سازمان حمایت عرضه کنندگان باید تخم مرغ را شانه‌ای ۳۸ هزار تومان تحویل بگیرند و آن را ۴۳ هزار تومان عرضه کنند.

نبی پور قیمت هر کیلوگرم تخم مرغ را در حال حاضر درب مرغداری ۱۸ هزار تومان اعلام و اضافه کرد: قیمت هر شانه از این محصول نیز بین ۳۶ تا ۳۷ هزار تومان درب مرغداری است و قیمت هر عدد تخم مرغ برای مصرف کننده نهایی بین ۱۲۰۰ تا ۱،۳۰۰ تومان است.

این در حالی است که کارشناسان قیمت گذاری دستوری و اعمال ممنوعیت ناگهانی برای صادرات را روش‌های منسوخ برای تنظیم بازار می‌دانند و بارها از این اقدامات دولتمردان انتقاد و آن را عامل ورشکستگی تولیدکنندگان و نابودی تولید دانسته‌اند و مصرف کنندگان نیز نصیبی از سیاست نمی‌برند و گاهی حتی در حق آنان اجحاف بیشتری می‌شود.

رئیس اتحادیه طلا و جواهر کرج:
موارد تقلب در سکه‌های وکیومی زیاد است

رئیس اتحادیه طلا، جواهر و نقره کرج گفت: بسیاری از سکه‌های وکیومی با تقلب همراه بوده و گاهی اصلا طلا نیست یا فقط یک لایه نازک روکش طلاست.

به گزارش پیام آشنا به نقل از ایسنا، مسعود ضرابی گفت: ثبات دلار در ایران به ثبات قیمت طلا منجر می‌شود و تا این فضا فراهم نشود نوسانات ادامه دارد.

وی ادامه داد: در کل شرایط اقتصادی، نوسانات و حباب قیمت طلا بر خرید مردم موثر بوده و اقبال مردم به خرید طلا کمتر شده است. کاهش‌های مقطعی قیمت هم به افزایش استقبال مردم منجر نشده است.

وی همچنین توصیه کرد: مردم در هنگام خرید سکه دقت لازم را داشته باشند و حتما از اصل بودن سکه مطمئن شوند.

رئیس اتحادیه طلا، جواهر و نقره کرج اضافه کرد: بسیاری از سکه‌های وکیومی با تقلب همراه بوده و گاهی اصلا طلا نیست یا فقط یک لایه نازک روکش طلاست.

بنابراین سکه‌وکیومی مشکلات خاص خود را دارد و احتمال تقلب در آن زیاد است زیرا داخل وکیوم قابل لمس و تایید نیست.

وی ادامه داد: با توجه به زیاد بودن سکه‌های وکیومی غیراصل، موارد شکایت در این مورد به اتحادیه بالا است، بنابراین ضرورت دارد مردم سکه را از فروشگاه‌های معتمد و دارای مجوز و با لمس و بررسی طلا خریداری کنند.

به گفته وی از بین ۶۰۰ واحد طلا فروشی کرج حدود ۶۰ واحد طلافروشی بدون مجور در کرج فعالیت می کنند و لازم است مردم در هنگام خرید طلا توجه داشته باشند که از واحدهای دارای مجوز خریدکنند.

مدیرعامل شرکت توزیع نیروی برق استان خبر داد:
جمع آوری ۹ هزار انشعاب غیرمجاز برق در البرز

مدیرعامل شرکت توزیع نیروی برق البرز گفت: ۹ هزار انشعاب غیرمجاز برق طی سال جاری در سطح ۱۰ منطقه توزیع برق این استان شناسایی و جمع‌آوری شد.

به گزارش پیام آشنا، حسن کریمی گفت: این میزان شناسایی و جمع‌آوری منجر به احیای ۵۷ میلیون کیلووات ساعت انرژی برق در استان البرز شده است.

وی در ادامه گفت: از ابتدای سال جاری تاکنون سه‌هزار و ۷۳۱ دستگاه رمز ارز غیرمجاز از ۲۵۱ مرکز این استان شناسایی و جمع‌آوری شده است. مدیرعامل شرکت توزیع نیروی برق استان البرز خاطرنشان کرد: استفاده از انرژی الکتریکی به صورت غیرمجاز موجب خسارت به بیت المال است و سبب هدر رفت انرژی می‌شود.

این مسئول با بیان اینکه ۱۸ تیم بازرسی در شناسایی و برخورد با متخلفان انشعاب‌های برق در این استان فعالیت دارند، گفت: گروه بازرسی ویژه برق استان متشکل از ۳۸ سیمبان و راننده، ۲۰ اپراتور، ۱۰ کارشناس حقوقی و مامور نیروی انتظامی است که در راستای صیانت از حقوق شهروندان و حفظ اموال بیت المال به صورت شبانه‌روزی فعالیت‌می‌کنند.

محمود زاده خبر داد:
۲۹ اسفند؛ آخرین مهلت ثبت نامِ نهضت ملی مسکن

معاون مسکن و ساختمان وزارت راه وشهرسازی از اتمام مهلت ثبت نام در سامانه«ثمن» برای مشارکت در طرح نهضت ملی مسکن تا روز ۲۹ اسفند ماه خبر داد.

به گزارش پیام آشنا، «محمود محمودزاده» با اعلام این که سامانه نهضت ملی مسکن برای ثبتنام تمامی گروه‌ها از جمله مردان مجرد بالای ۲۳ سال سن باز است، افزود: بعد از چند ماهی که فرصت برای نام‌نویسی به متقاضیان مسکن داده شد، تمامی متقاضیان واقعی و مایل به مشارکت در طرح نهضت ملی مسکن فرصت ثبت‌نام را یافتند

معاون مسکن و ساختمان ادامه داد: ثبت‌نام تا ۲۹ اسفند در طرح نهضت ملی مسکن تداوم دارد و بعد از آن تحلیل و پالایش اطلاعات متقاضیان ثبت‌نام شده، تکمیل و نهایی می‌شود.

محمودزاده تصریح کرد: در مقطع زمانی نیاز است تا سایت نام‌نویسی طرح نهضت ملی مسکن بسته و ارزیابی‌های کلی و ساماندهی ثبت‌نامی‌ها انجام بشود که اینکار بعد از پایان اسفند آغاز خواهد شد.

وی گفته است: در عین حال اگر تقاضایی متعاقب آن وجود داشته باشد در آینده برای تمدید نام‌نویسی در طرح نهضت ملی مسکن تصمیم گرفته خواهد شد.

محمودزاده توضیح داد: اکنون همه گروه‌های واجدشرایط طرح نهضت ملی مسکن در حال ثبت‌نام هستند و فقط مختص به مردان مجرد بالای ۲۳ سال سن نیست. همچنین در تمامی شهرهای کشور ثبت‌نام انجام می‌شود.

به گزارش ایرنا در مدت کمتر از پنج ماهی که قانون جهش تولید مسکن به وزارت راه ابلاغ شده، ۹۸۰ هزار واحد زمین با کاربری مسکونی برای طرح تامین شده که کلنگ زنی ۳۲۰ هزار واحد آن انجام شده و ۱.۴ دهم میلیون اراضی زمین تعیین و در دست بررسی است. بر این اساس در کمتر از پنج ماه نزدیک به یک میلیون واحد زمین تامین شده است.

تاکنون بیش از سه میلیون و ۳۵۰ متقاضی در طرح ثبت نام کردند. در همه شهرها ثبت نام در حال انجام است، همچنین ۴۰۰ هزار متقاضی مجرد در این طرح ثبت نام کردند.

اکنون بیش از ۹۰ درصد پالایش‌ها انجام شده و به استان‌ها ارسال شده است تا شرط سکونت توسط ادارات راه وشهرسازی استانها بررسی شود.

این مهم در زمان کوتاهی انجام خواهد شد و در ابتدای سال آینده نهضت بزرگ ساخت و ساز شروع خواهد.

خودروسازان همچنان اعلام برائت می کنند!
تقویت شائبه ایراد داشتن ایربگ‌ها با اعلام یک فراخوان

در حالیکه حدود ۴۰ روز از حادثه محور بهبهان و ماجرای باز نشدن ایربگ خودروها در این تصادف زنجیره ای می گذرد، علیرغم تاکید نهادهای نظارتی بر ارتقای کیفی خودروها و مهمتر از آن، گلایه‌مندی مقام معظم رهبری از کیفیت خودروها، دو خودروساز بزرگ همچنان سکوت را بر پاسخ‌دهی ترجیح داده‌اند. این در حالی است که فراخوان یکی از آنها مبنی بر تعیین نوبت برای بازبینی و به‌روز رسانی قطعات ACU خودروها، شائبه وجود نقص فنی و ایراد ایربگ‌ها را تقویت می‌کند.

به گزارش پیام آشنا به‌نقل از ایسنا، کیفیت خودرو از آن دست موضوع‌هایی است که طی سال‌های اخیر بسیار مطرح بوده و موج اعتراض‌ها را به دنبال داشته است. علاوه بر مردم، مقامات کشور، مجلسی‌ها و مسئولان دولتی همواره از سطح پایین کیفی خودروها گلایه داشته‌اند. حتی در ادوار مختلف، وزیران وقت وزارت صنعت، معدن و تجارت (صمت) سرو سامان دادن و افزایش سطح کیفیت خودروها را شعار انتخاباتی خود قرار داده و در مصاحبه‌ها و نشست‌های خود اصلاح آن را وعده داده اند اما تاکنون اقدامی جدی در این رابطه صورت گرفته است.

حتی در همین یک ماه اخیر که بحث کیفیت پایین خودروها (به دنبال تصادف محور بهبهان) داغ‌تر شد و واکنش‌های بسیاری را در پی داشت، جز ابلاغیه سازمان ملی استاندارد ایران که در جهت ارتقا و افزایش کیفیت و ایمنی خودروها، ۱۵ مسئولیت، تکلیف و تعهد قانونی را ترسیم و خودروسازان را مکلف به اجرای مصوبات قانونی کرده، هنوز شاهد اقدام خاصی در این رابطه نبوده‌ایم.

در پی حادثه محور بهبهان و باز نشدن ایربگ‌ها، سخنگوی کمیسیون صنایع و معادن مجلس اعلام کرد که "در سه دوره گذشته تاکنون مسئولان ذی ربط گزارشی مبنی بر ارزیابی کیفیت خودروهای ایرانی به مجلس ارائه نکرده‌اند و تاکنون گزارشی از کیفیت خودروهای ایرانی به دست ما نرسیده تا در صحن علنی مجلس قرائت شود."

همه این‌ها در حالیست که در دیدار اخیر (۱۰ بهمن ماه) مقام معظم رهبری با جمعی از تولیدکنندگان، فعالان اقتصادی و مسئولان اقتصادی و صنعتی، ایشان از وضعیت کیفیت برخی محصولات داخلی از جمله خودرو گلایه کرده و فرمودند: "ما در برخی از محصولات داخلی متأسفانه شاهد این هستیم که به کیفیت توجه نمی‌شود، این خیلی بد است؛ این همه حمایت در طول این سال‌ها از صنعت خودرو در کشور شده؛ خب کیفیت خودرو خوب نیست، مردم ناراضی‌اند و درست هم می گویند. حق با مردم است؛ اعتراض مردم به‌جا است و این صنعت نتوانسته است رضایت مشتری را جلب کند."

رهبر انقلاب در رابطه با صنعت خودرو، نسبت به دو موضوع افزایش قیمت و کیفیت خودروها گلایه داشتند.

سکوت خودروسازان در قبال باز نشدن ایربگها در تصادف زنجیره‌ای محور بهبهان

همچنین علیرغم اینکه در حادثه اخیر در محور بهبهان که منجر به تصادف زنجیره‌ای ۵۰ دستگاه خودرو شد و طبق اعلام رئیس پلیس راهنمایی و رانندگی نیروی انتظامی "ایربگ هیچ خودرویی باز نشد"، هرچند که بسیاری از مسئولان و مقامات کشوری، دولتی و نمایندگان مجلس پیگیری قضایی باز نشدن ایربگ خودروهای تصادف بهبهان را ممکن و ضروری دانسته و این حق را برای مشتریان خودروها وارد دانستند که از خودروسازان شکایت کنند اما با گذشت حدود ۴۰ روز از این حادثه هنوز هیچ یک از خودروسازان پاسخ قانع کننده‌ای ارائه نکرده‌اند. این در حالی است که مشتریان هنگام خرید خودرو حدود چهار تا شش میلیون تومان برای هر ایربگ هزینه مازاد پرداخت‌می کنند

لازم به یادآوری است که مسئول کیفیت و ایمنی خودروها، خودروسازان و شبکه تامین آن‌ها هستند؛ اما در این خصوص علیرغم اینکه چهار شرکت اصلی تامین کننده عمده ایربگ‌های مورد نیاز خودروسازان در مظان اتهام قرار دارند، اما همچنان سکوت اختیار کرده‌اند.

البته که یکی از خودروسازان در این رابطه عذر بدتر از گناه و بهانه‌ای عجیب برای باز نشدن کیسه‌های هوا (ایربگ) خودروها ارائه کرد و معتقد بود که در این امر سیاه‌نمایی‌هایی در حال شکل گیری است.

مدیر طراحی مرکز توسعه محصولات ایران خودرو در این رابطه اعلام کرد: باز شدن ایربگ‌ها در هنگام تصادف خودرو، بستگی به شدت ضربه، میزان سرعت و زاویه‌ای خواهد داشت که ضربه وارد می‌شود و هر ضربه و تصادفی منجر به باز شدن کیسه‌های هوا نخواهد شد. کیسه هوای هر خودرو یک جعبه سیاه برای ذخیره اطلاعات دارد؛ لذا برای بررسی حادثه بهبهان بایستی این جعبه‌های سیاه را بررسی کنیم تا بتوانیم تشخیص دهیم که چرا کیسه هوا عمل نکرده است و اگر مشخص شود که اشکال از کیسه هوا بوده است، طبق قراردادهای بین‌المللی بایستی به سراغ تولیدکننده این ایربگ‌ها برویم و مقصر، سازندگان ایربگ‌ها هستند.

اعلام فراخوان بازبینی نرم‌افزار ACU خودروها و تقویت شائبه ایراد دار بودن ایربگ‌ها

در کنار این‌ها، در این بین اتفاقی شگفت‌انگیز رخ داد. یکی از دو خودروساز اصلی کشور فراخوانی مبنی مراجعه مشتریان برای بازبینی و به‌روز رسانی نرم‌افزارهای ACU به نمایندگی‌های خود ارائه داد. در متن این فراخوان‌ها، برای مشتریان نوبت پذیرش در زمان‌های مختلف تعیین شده تا نرم‌افزار ACU خودروها (که از قطعات مرتبط با ایربگ‌ها هستند) بازبینی و (بصورت رایگان) به‌روزرسانی‌شوند.

این خودروساز در این فراخوان‌ها تاکید کرده است که در صورت عدم حضور مشتری در موعد مقرر، مسئولیت بروز ایرادها و حوادث با منشاء فراخوان از این شرکت ساقط می‌شود.

ایسنا، حدود سه هفته پیش این موضوع را از شرکت ایران‌خودرو پیگیری کرد. در ابتدای روند پیگیری، ایران‌خودرو اعلام کرد که موضوع ارائه فراخوان در این گروه صنعتی مطرح شده اما هنوز پیامکی برای مشتریان ارسال نشده است. این درحالی بود که این خبرگزاری تعداد کثیری از این پیامک‌ها که برای صاحبان خودروها ارسال شده را در اختیار داشت. پس از آن نیز علیرغم چندین مرتبه پیگیری، این شرکت پاسخی برای این موضوع ارائه نکرد.

فراخوان مذکور این شائبه را تقویت می کند که ایربگ‌ها دارای مشکل هستند که این خودروساز را وادار به ارائه فراخوان کرده است؛ ضمن اینکه این موضوع می‌تواند ارتباط مستقیم با تصادف اخیر محور بهبهان و باز نشدن ایربگ‌ها داشته باشد.

همچنین موضوع از دیگر خودروساز بزرگ کشور (سایپا) نیز مورد بررسی قرار گرفت اما این شرکت هم حاضر به پاسخگویی در رابطه با کلیت موضوع باز نشدن ایربگ محصولات خود نشد و ظاهرا سکوت را بر پاسخگویی ترجیح داده است.

براین اساس با توجه به تاکیداتی که مقام معظم رهبری در بخش کیفیت محصولات از جمله خودروها داشته‌اند، خودروسازان بایستی در این زمینه علاوه بر ارائه توضیح برای بحث کلی کیفیت که همیشه مورد انتقاد بوده است، به‌ویژه در این موضوع خاص (باز نشدن ایربگ‌ها) پاسخگو باشند.

در این رابطه چگونگی واردات قطعه معیوب مرتبط با ایربگ و نصب آنها در خودروها هم جای سوال است و پیگیریهای ایسنا در این رابطه ادامه خواهد داشت؛ موضوعی که می تواند پای تعدادی از واردکنندگان قطعه، قطعه ساز و حتی گمرک را هم به این ماجرا باز کند.

یادداشت

سایه سنگین نا اطمینانی (بخش اول)

اقتصاددانان از سال ۱۳۹۰ تشکیل سرمایه ثابت در ایران، روندی به‌شدت نزولی به خود گرفته و تاکنون نیز ادامه داشته است. این نزول مستمر در تشکیل سرمایه سبب شده در روند موجودی سرمایه کل کشور نیز تغییری جدی به وجود آید و موجودی سرمایه کل، رشد کاهنده‌ای را در پیش گرفته است. به‌طور خاص در بخش ماشین‌آلات، حتی سطح موجودی سرمایه در حال کاهش است که به معنی مقدار منفی تشکیل سرمایه در این بخش است. به‌عبارت دیگر، سرمایه در بخش ماشین‌آلات به‌طور خالص در حال مستهلک شدن است. با توجه به این شواهد و از آنجا که رشد موجودی سرمایه در تعیین رشد بلندمدت اقتصادی ایران نقش کلیدی دارد، این روندهای کاهنده می‌تواند برای شرایط آینده اقتصاد نشانه‌ای تهدیدآمیز تلقی شود. اما چرا موجودی سرمایه ایران در دهه ۹۰ سقوط کرد؟

نااطمینانی، انتظارات و موانع ذهنی

سرمایه‌گذاری یک متغیر جریان است که حساسیت زیادی به موانع و اصطکاک‌ها دارد و یکی از مهم‌ترین اصطکاک‌هایی که به صورت بالقوه می‌تواند بر تصمیمات سرمایه‌گذاری موثر باشد، نااطمینانی است. سرمایه‌گذاری در اغلب موارد بازگشت‌ناپذیر است؛ به این معنا که وقتی تجهیزات سرمایه‌ای نصب می‌شوند از آنها فقط می‌توان برای تولید محصول استفاده کرد و در صورتی که مشخص شود سرمایه‌گذاری از حالت بهینه بالاتر بوده است، نمی‌توان ارزش پرداخت شده بابت تجهیزات سرمایه‌ای را احیا کرد. بنابراین، ویژگی بازگشت‌ناپذیری سبب می‌شود داشتن سرمایه اضافه، بدتر از نداشتن سرمایه کافی باشد.

در یک بازار رقابت کامل، حتی با وجود ویژگی بازگشت‌ناپذیری سرمایه‌گذاری، افزایش نااطمینانی به کاهش سرمایه‌گذاری منجر نمی‌شود. این در حالی است که در بازار رقابت ناقص، داستان به کلی متفاوت است. هر چه درجه رقابت در بازار کاهش می‌یابد رابطه منفی بین سودآوری نهایی سرمایه و سطح موجودی سرمایه تقویت می‌شود. از این‌رو در این شرایط، افزایش در سرمایه‌گذاری در این دوره، سودآوری نهایی سرمایه در دوره بعد را در مقایسه با حالت رقابت کامل با شدت بیشتری کاهش می‌دهد. به همین دلیل در فضای نااطمینانی، احتمال اینکه افزایش در سرمایه‌گذاری در این دوره سبب شود سطح سرمایه موجود بنگاه در دوره بعد بالاتر از سطح بهینه قرار گیرد، بیشتر می‌شود. اگر این دو عامل (رقابت ناقص و بازگشت‌ناپذیری سرمایه) به‌اندازه کافی قوی و موثر باشند: نااطمینانی، تاثیر منفی روی سرمایه‌گذاری بنگاه‌ها خواهد گذاشت. بنابراین، هر چقدر شوک‌های اقتصادی بیشتر باشد -که به معنی بالاتر بودن سطح نااطمینانی است- سطح «مطلوب» سرمایه انباشته نیز در حالت بازگشت‌ناپذیری سرمایه، کمتر از سطح آن در حالت بدون اصطکاک است: یعنی یک بنگاه ریسک‌خنثی در شرایط بازگشت‌ناپذیری به صورت پیشینی تمایلی به انجام آن مقداری از سرمایه‌گذاری که احتمالا فقط به‌دلیل خطا در تشخیص شرایط واقعی، ممکن است به صورت پسینی سرمایه اضافه روی دستش باقی بگذارد، ندارد.

اثر نااطمینانی بر سرمایه‌گذاری از زاویه‌ای دیگر نیز قابل بررسی است: در شرایطی که نااطمینانی بالاست، احتمال اینکه عوامل اقتصادی برآورد اشتباهی از شرایط آینده اقتصاد داشته باشند، بیشتر است. بنابراین ممکن است افراد سرمایه‌گذاری خود را به تعویق بیندازند: زیرا تمایل دارند با مشاهده نتیجه سرمایه‌گذاری دیگران از میزان بازدهی سرمایه اطمینان کافی به‌دست آورند. این امر در سطح کل اقتصاد می‌تواند منجر به وقوع تله اطلاعاتی شود: یعنی اینکه همه دست نگه می‌دارند و منتظر می‌مانند که دیگری اقدام به سرمایه‌گذاری کند. وجود چنین رابطه منفی بین نااطمینانی و سرمایه‌گذاری سبب می‌شود که تاثیر یک شوک تقاضا بر سرمایه‌گذاری بنگاه در سطوح بالاتر نااطمینانی کاهش یابد، چراکه بنگاه محتاطانه‌تر رفتار می‌کند. در نتیجه، پاسخگویی بنگاه نسبت به هر محرک سیاستی در شرایطی که نااطمینانی زیاد است، ناچیز خواهد بود. نمونه‌های چنین وضعیتی در رخدادهای ۱۱ سپتامبر و نخستین شوک نفتی اوپک در آمریکا قابل مشاهده است.

علاوه‌بر این، نااطمینانی باعث کاهش جذابیت سرمایه‌گذاری‌های بلندمدت در برابر سرمایه‌گذاری‌های کوتاه‌مدت می‌شود. یک شیوه رایج در انجام سرمایه‌گذاری‌های بلندمدت آن است که سرمایه‌گذاری در چند مرحله انجام شود. شیوه چندمرحله‌ای این مزیت را دارد که در هر دوره می‌توانیم اطلاعات جدید منتشرشده در همان دوره را ببینیم و با توجه به آن اطلاعات در مورد میزان و چگونگی سرمایه‌گذاری در آن مرحله تصمیم بگیریم. نااطمینانی زیاد سبب می‌شود که این مزیت اخیر بلاموضوع شود. در نتیجه، هزینه سرمایه‌گذاری‌های بلندمدت در شرایط نااطمینانی افزایش می‌یابد.

تااینجا دیدیم که نااطمینانی به عنوان یک مفهوم عام اقتصادی، عامل تاثیر گذاری بر تصمیمات سرمایه‌گذاری تلقی می‌شود، اما موضوع حائز اهمیت این است که سطح نااطمینانی چگونه در سطح یک اقتصاد سنجیده می‌شود؟ مطالعاتی که در گذشته سعی در وارد کردن نااطمینانی در مدل‌های اقتصادی داشتند از شاخص‌هایی که نشان‌دهنده نوسانات در متغیرها یا شوک‌های وارد شده به متغیرها به دست می‌آیند، به عنوان سنجه‌ای برای نشان دادن درجه نااطمینانی استفاده می‌کردند، اما مطالعات اخیر در این حوزه، استدلال کرده‌اند که به‌دلایل مختلف، چنین شاخص‌هایی نمی‌توانند به‌درستی مفهوم نااطمینانی را اندازه‌گیری کنند. دسته‌ای از مطالعات تاکید دارند نااطمینانی مفهومی ذهنی در نزد آحاد اقتصادی است و شاخص‌هایی همچون واریانس متغیرهای اقتصادی بیان‌کننده دقیقی از چنین مفهومی نیستند.

اما فراتر از نااطمینانی سیاست‌های اقتصادی، از جمله عوامل دیگر موثر بر انتظارات فعالان اقتصادی نسبت به آینده، شرایط سیاسی کشورهاست. این موضوع به تازگی توجهات بیشتری را نسبت به گذشته به خود جلب کرده و به خصوص با توسعه امکانات نرم‌افزاری، اینترنت و دسترسی به داده‌های پرحجم، امکان تحقیقات جدیدی در این حوزه فراهم شده است. یکی از جدیدترین تحقیقات صورت گرفته که در سال ۲۰۱۸ انجام شد، به نقش مناقشات میان احزاب آمریکا روی موضوعات سیاسی و اقتصادی داخلی این کشور -به عنوان عاملی که نگاه آحاد اقتصادی به شرایط آینده را تحت تاثیر قرار می‌دهد- بر سرمایه‌گذاری خصوصی پرداخته و نشان می‌دهد در شرایطی که همه عوامل تاثیر گذار دیگر بر سرمایه‌گذاری از جمله نااطمینانی سیاستگذاری اقتصادی کنترل شده‌اند، تعارضات سیاسی به‌طور مستقل دارای تاثیر منفی معناداری بوده است. طبق نتایج این مقاله، حدود یک چهارم کاهش در نرخ سرمایه‌گذاری آمریکا بین سال‌های ۲۰۰۹-۲۰۰۷ را می‌توان به افزایش میزان تعارضات در بین احزاب این کشور نسبت داد.

نااطمینانی‌های سیاسی و سیاستگذاری

علاوه‌بر متغیرهایی مانند تورم یا نوسانات در نرخ ارز که از جنبه ایجاد محیط بی‌ثبات اقتصادی روی سرمایه‌گذاری در کشور ایران مهم ارزیابی می‌شوند، شاخص‌های دیگری نیز برای مدل کردن نااطمینانی مورد توجه قرار گرفته‌اند از جمله متغیر نااطمینانی مخارج دولت، نوسانات شاخص‌هایی مانند کسری تراز بازرگانی، رابطه مبادله خارجی و کسری بودجه. مرور تجربیات قبل نشان می‌دهد متغیرهای تولید ناخالص داخلی، نرخ بهره، تورم، نرخ ارز و نوسانات نرخ‌های ارز و تورم در توضیح چرایی افت سرمایه‌گذاری خصوصی موثر بوده‌اند. اما این پرسش مطرح است که کدام متغیر ضربه کاری‌تری به موضوع افت سرمایه‌گذاری وارد کرده است؟ آیا عوامل دیگری نیز دخیل بوده‌اند؟

سید مهدی برکچیان
Alborz.payam@gmail.com